

e-ISSN:2587-2168

Year: 2025

Vol: 11 Issue: 3

pp 79-87

Article ID

82268

Arrival

26 May 2025

Published

29 June 2025

DOI NUMBER<https://doi.org/10.5281/zenodo.15766927>**How to Cite This Article**

Sönmez, H. & Güngör, Ö. (2025). "Türkiye'deki Kamu Yönetimi Lisans Eğitiminde Dijital Dönüşümün Yansımaları: Müfredat Analizi", International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies, (e-ISSN:2587-2168), Vol:11, Issue:3; pp: 79-87.

International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Türkiye'deki Kamu Yönetimi Lisans Eğitiminde Dijital Dönüşümün Yansımaları: Müfredat Analizi

Reflections of Digital Transformation in Undergraduate Public Administration Education in Türkiye: Curriculum Analysis

Hatice Sönmez¹ Özay Güngör²

¹ Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, SBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD, Antalya, Türkiye

² Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, SBE, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD, Antalya, Türkiye

ÖZET

Bu çalışma dijital dönüşümde yaşanan gelişmeler ışığında kamu yönetimi bölümlerinin eğitim planları ile ders müfredatlarına odaklanmaktadır. Çalışmada Türkiye'deki kamu yönetimi lisans bölümleri müfredatlarının dijital dönüşümde yaşanan gelişmelerden ne ölçüde etkilendiğini farklı değişkenler üzerinden incelemek ve ilgili bölüm müfredatlarının bu konudaki güncel eğilimini açığa çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için öncelikle Türkiye'de 2025 yılı itibarıyla "YÖK Atlas" adlı veri tabanı üzerinden "kamu yönetimi" ve "siyaset bilimi ve kamu yönetimi" isimleri ile sorgulama yapılmıştır. Sorgulama neticesi ulaşılan bölümlerin lisans müfredatları "Bologna Ders Bilgi Paketleri"nin bulunduğu üniversite veri tabanları üzerinden analiz gerçekleştirilerek müfredatlarında dijital dönüşüm alanında yaşanan gelişmelere ne ölçüde yer verildiği tespit edilmiştir. Nihai olarak çalışmada 2025 yılı itibarıyla Türkiye'deki kamu yönetimi eğitimi veren lisans müfredatlarının dijital dönüşüm alanında yaşanan gelişmelerden ne ölçüde etkilendikleriyle ilgili güncel bir durum değerlendirmesi yapılması amaçlanmaktadır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, 2025 yılı itibarıyla Türkiye'deki kamu yönetimi lisans eğitimi müfredatlarında dijital dönüşüm temelli derslerin açılmasına yönelik YÖK'ün başlattığı projeye katılımın düşük olduğunu göstermiştir. Araştırma neticesinde müfredatta doğrudan proje ile bağlantılı olmayan farklı isim ve kombinasyonlarda farklı dersler verildikleri de saptanmıştır. Bu araştırma ile Türkiye'deki kamu yönetimi lisans bölümleri müfredatlarının dijital dönüşüm eğitimine dair güncel durumu ortaya konmuş ve gelecekteki araştırmalara yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Dijital Dönüşüm, Yükseköğretim.

ABSTRACT

This research focuses on the education plans and course curricula of public administration departments in the light of the developments in digital transformation. The research aims to reveal the tendency of the curriculums of public administration undergraduate departments in Türkiye and to examine the extent to which they are affected by the developments in digital transformation through different variables. In order to accomplish this aim, firstly, a query was made with the names "public administration" and "political science and public administration" through the database named "YÖK Atlas" as of 2025 in Türkiye. The undergraduate curricula of the departments reached as a result of the query were analyzed through university databases with "Bologna Course Information Packages" and it was found to what degree the developments in the area of digital transformation were included in their curricula. Finally, the research aims to make a status assessment of the extent to which the undergraduate curricula in public administration education in Türkiye are affected by the developments in the field of digital transformation as of 2025.

The research was conducted using content analysis method. Content analysis is one of the qualitative research methods. The results show that there is a low level of participation in the project initiated by the Council of Higher Education (YÖK) to introduce courses based on digital transformation in the undergraduate curricula of public administration in Türkiye by the year 2025. As a result of the research, it was also determined that different courses were given under different names and combinations in the curriculum that were not directly related to the project. This research reveals the current state of public administration undergraduate curricula in Türkiye regarding digital transformation education and provides recommendations for future research.

Keywords: Public Administration, Digital Transformation, Higher Education.

1. GİRİŞ

Dijital dönüşümde yaşanan gelişmeler ışığında hayatımızın hemen her alanında köklü değişim ve dönüşümler yaşanmıştır. Dijital dönüşüm eğitim alanını da etkisi altına almış, yükseköğretim sistemleri de dijital dönüşüm çabaları ile sürece dahil olmuştur. Yükseköğretim kurumları öğrencilere daha çeşitli ve etkili eğitim sunma, çalışanlarına daha verimli çalışma koşulları sağlama ve üniversitelerde yürütülen araştırmalara temel sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç için üniversitelerin dijital dönüşümden ve onun yarattığı teknolojilerden faydalanması gerekmektedir (Karaca ve Karaca, 2021: 1-4). Türkiye'deki Yükseköğretim Kurulu (YÖK) da çalışmalarıyla dijital dönüşüm sürecinde birçok dönüşüm başlatmıştır. Bu bağlamda özellikle 2018 yılı sonrası sıkça dile getirilen "Dijital Türkiye" söylemiyle temelde Türkiye'de dijital dönüşümün gerçekleştirilmesi sürecine YÖK de dahil olmuştur*.

* <https://cbddo.gov.tr/dijital-tr/> (erişim tarihi: 02.05.2025).

Dijital dönüşüm çabalarının yükseköğretimde başarılı olabilmesi için bazı faktörlere dikkat çekilmektedir. Bu faktörler arasında “toplumsal talepler, öğrenen profili, öğreten profili ve kurumsal anlayış” bulunmaktadır (Gümüsoğlu, 2017: 30). Buna göre;

Toplumsal talepler; Günümüz insanların eğitimi, bilgi ve yetenekleri yaşam kalitelerini doğrudan etkilemektedir. İnsanların bu kalitelerini artırmak demokratik toplumların sorumluluğundadır (Duderstadt, 2001: 57). Toffler (1971: 56)’in de çok önceden öngördüğü üzere bilgi toplumu ile birlikte üniversiteler sadece diploma vermek yerine insanları yaşam boyu öğrenmeye de hazırlamaktadır.

Öğrenen profili; Yükseköğretimde dijital dönüşümü zorunlu kılan en önemli aktörlerin arasında öğrenenler gelmektedir. Bu nedenle dijital çağın “dijital yerlileri” olarak adlandırılan öğrenci profillerinin yükseköğretimde dijital dönüşümün başarılı olmasında büyük etkisi olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle de yükseköğretim kurumlarının bu etkiyi dikkate alıp fiziksel donanımın, teknik altyapının ve stratejik yatırımları artırması gerektiği düşünülmektedir (Margaryan vd., 2010: 435).

Öğreten profili; Eğitimin en önemli unsurlarından biri olarak da öğreticiler ile birlikte öğretim yöntemleri gösterilmektedir. Dijital dönüşüm alanında yaşanan gelişmelerle doğan yeni teknolojiler aracılığıyla bilgiye sürekli ulaşım olanağı bulunan öğrencilerin de rehber edinilecek bir öğretim dili ve yöntemleri ile yönlendirilmesi gerekmektedir (Gümüsoğlu, 2017: 34). Başka bir ifadeyle öğretenlerin bilginin mutlak aktarıcısı değil; teknoloji ile önemi artan ve katlanan bilginin işlenmesinde rehberlik edebilmesi gerekmektedir.

Kurumsal anlayış; Dijital dönüşümün etkisiyle çağın gerekleri olan yeni öğrenme yönetim sistemleri, açık erişim kaynakları, kitlesel açık çevrimiçi dersler (KAÇD), ders videoları ve sosyal ağlar gibi eğitim araçları sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Bu değişim sürecinde 4.0 olarak adlandırılan yeni bir yapı ortaya çıkmaktadır. Bu yeni yapının “Üniversite 4.0” olarak ifade edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Lapteva ve Efimov, 2016: 2690). Duderstadt (2001: 58) de yükseköğretimdeki dijital dönüşüm sürecinin başarılı olabilmesi için kurumsal anlayış olarak dikkat edilmesi gereken bazı noktalar saptamıştır. Bunlar arasında eğitimin tamamen ücretsiz olması, öğretme yöntemlerinin işbirlikçi ve etkileşimli olması, zaman-mekandan bağımsız öğrenme yönteminin sağlanması, akıllı ve kullanıcı dostu teknoloji araçlarının öğrenmede kullanılması, eğitimin öğrenci merkezli olması ve müfredatların üniversitelerin öğretmek istediğinden ziyade öğrencilerin öğrenmek istediği üzerine kurulması bulunmaktadır.

Bahsedilen dijital dönüşüm çabalarının başarılı olabilmesi için Türkiye’de YÖK öncülüğünde proje çalışmaları başlatılmıştır. “Dijitalleşen YÖK” söyleminin “Dijital Türkiye” projesi ile Türkiye’nin geneline yayılması hedeflenen dijital dönüşümün bir ayağı olduğu düşünülmektedir. Başka bir ifade ile Türkiye’de başlatılan “Dijital Türkiye” projesi, yükseköğretimde dijital dönüşüme olan yaklaşımı da içermektedir. Bu konudaki çalışma bulgularına ilgili başlık altında yer verilmiştir.

Çalışmanın amacından hareketle aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Dünyada ve Türkiye’de yükseköğretimde dijital dönüşümün temelleri nelerdir?
2. “Dijitalleşen YÖK” projesi nasıl tanımlanmaktadır ve içeriği nedir?
3. Türkiye’deki kamu yönetimi lisans müfredatlarında dijital dönüşüm ve dijitalleşen YÖK projesinin güncel görünümü nasıldır?

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırma Deseni

Dijital dönüşüm, dijitalleşen YÖK projesi ve Türkiye’deki kamu yönetimi lisans eğitimlerine ilişkin çalışmalar öncelikle literatür taraması yöntemiyle elde edilerek incelenmiştir. Literatür taraması, ilgili konudaki çalışmaları detaylı bir şekilde incelemek amacıyla kullanılmıştır. Bu tarama ile araştırmanın örnekleminin ve yönteminin belirlenmesi sağlanmıştır.

2.2. Örneklem

Bu çalışma kapsamında, 2025 yılı verileri baz alınarak, Türkiye’deki kamu yönetimi lisans bölümlerine YÖK’ün internet sitesindeki “YÖK Lisans Atlas”[†] verilerinden yararlanılarak ulaşılmıştır. Türkiye’de kamu yönetimi bölümleri olan tüm üniversitelerin 2025 yılı lisans müfredatlarına ise “Bologna Ders Bilgi Paketlerinden” erişim sağlanmıştır. Kamu yönetimi bölümlerinin dijital dönüşüme dair eğilimi müfredatlar

[†]Ayrıntılı bilgi için bakınız. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php> (erişim tarihi: 02.02.2025).

üzerinden incelenmiştir. Araştırma dahilinde bu incelemenin nedeni, hem yükseköğretimde dijital dönüşüm çabalarının kamu yönetimine yansımalarını analiz etmek hem de “dijitalleşen YÖK” projesine müfredat düzeyinde kamu yönetimi bölümlerinin katılım durumunu göstermesi açısından güncel bilgilerin elde edilebilmesidir.

2.3. Araştırma Süreci

Araştırmanın geçerlik ve güvenliğini sağlamak için seçilen veri tabanları, anahtar kelimeleri ve analiz süreci aşağıda sıralanmıştır. Araştırma sürecini planlama, literatür taraması, inceleme ile raporlama sıralaması oluşturmaktadır.

Planlama aşamasında çalışmanın odağından hareketle “YÖK Lisans Atlas” veri tabanı gözden geçirilmiştir. Türkiye’deki üniversitelerin farklı fakültelerinde örgün öğretim olarak “kamu yönetimi” ve “siyaset bilimi ve kamu yönetimi” adlarıyla 127 adet lisans bölümü saptanmıştır. Bölümlerin lisans müfredat derslerine “Bologna Ders Bilgi Paketi” üzerinden erişilmiştir.

Literatür taraması aşamasında ve veri tabanı üzerinden alınan veriler ışığında dijital dönüşüm çabalarının bir neticesi olarak dikkat çeken başlıklar olan “temel bilgi ve iletişim teknolojileri ilgili ders başlıkları” (bkz Tablo 2) ve “e-Devlet içeriğine sahip ders başlıkları” (bkz Tablo 3) üzerinden anahtar kelime kombinasyonları tespit edilmiştir. Ayrıca “Dijitalleşen YÖK” projesi kapsamında üniversitelere “dijital-okur yazarlık” dersinin müfredatlara eklenmesi önerisinde bulunduğu saptanmıştır. İlgili veri tabanlarında çalışmanın değişkenlerini oluşturan kavramlara göre ayrı ayrı incelemeye alınmıştır. Ulaşılan 127 üniversitenin ilgili konudaki ders müfredatları dijital olarak bir klasörde toplanmıştır.

İnceleme aşamasında yabancı dillerde eğitim veren ve Türkçe eğitim veren kamu yönetimi lisans bölümleri ayırımına gidilmemiştir. Tüm lisans bölümleri çalışma kapsamında dikkate alınmıştır.

Raporlama aşamasında çalışmanın bulguları müfredat başlıkları ve “Bologna Ders Bilgi Paketi”nde sunulan anahtar kelimeler üzerinden gruplandırılmıştır. Bu başlıklar daha önce yapılan kamu yönetimi eğitimi veren lisans müfredatları çalışmalarında da kullanılan sınıflama formunda yer aldığı (Yaman vd., 2020: 41-660) ve araştırmanın analizine olanak sunduğundan dolayı seçilmiştir.

2.4. Araştırma Analizi

Üniversitelerin özerk yapıda olması, müfredatların farklılık göstermesi gibi sebeplerden dolayı çalışma evreni ile örnekleme aynı kümede değerlendirilmiştir. “Bologna Ders Bilgi Paketi”nde yer alan derslerin dönemsel olarak açılıp açılmadığının görülmemesi çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Tüm üniversitelerin ders müfredat verileri “Bologna Ders Bilgi Paketi”nde belirlenen temalar üzerinden ayrı ayrı ve dikkatlice analize tabi tutulmuş, ardından bu analizlerden sayısal veriler çıkarılmıştır. Son olarak çalışmada bulgularının daha iyi ifade edilebilmesi için ilgili bölümlerde elde edilen araştırma verileri yazarlar tarafından tablolaştırılmıştır. Söz konusu veriler ortaya çıkarılırken ve tablolar oluşturulurken herhangi bir program kullanılmamıştır.

3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE DEĞERLENDİRMELER

3.1. Dünyada ve Türkiye’de Yükseköğretimde Dijital Dönüşümün Temelleri

Bilgisayar biliminin bir disiplin olarak gelişmeye başladığı dönemde 1960’lı yıllarda Japonya’da eğitimde ve yükseköğretimde dijitalleşme çabaları da başlamıştır. Bu başlangıç dünyada dijital dönüşümün ilk belirtileri olarak görülmektedir. Japonya’nın yükseköğretimde dijitalleşmesi ilk olarak kampüslerde kurulan ağ sistemi ile başlamıştır. Amerika’da internetin ordu dışındaki kurum ve kuruluşlarla paylaşılmaya başlandığı 1980’li yılların sonlarına doğru da Japonya’nın özel şirketleri de interneti kullanmaya başlamıştır. Diğer bir deyişle 1980’li yıllar dünyada özel şirketlerin internet kullanımının yaygınlaştığı yıllar olmuştur. 1990’lı yıllardan sonra da özellikle yine Japonya’da üniversitelerde internet kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu doğrultuda yapılan ilk çalışmalar arasında basılı kaynakların sanal ortama aktarılması yer almıştır. Diğer bir deyişle Japonya’da makaleler ve diğer eğitim kaynakları akademik çalışmalara hazır hale getirilerek yükseköğretimde dijital dönüşüm konusunda önemli bir adım atılmıştır (Funamori, 2016: 487).

Akademik çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanılması fikrinin ilk somut örneği olarak Chicago’da yer alan Illionis Üniversitesi’nin 1960’lı yıllarda başlattığı PLATO uygulaması gösterilmektedir. Bu uygulama bilgisayar destekli bir eğitim uygulamasıdır ve bilgiye erişim yöntemlerini değiştirdiğinden online öğrenme-öğretim programlarının da temeli olarak kabul edilmektedir (Ataş ve Gündüz, 2019). 1980’li yıllardan itibaren bilgisayar ile internetin birleşmesiyle eğitim-öğretimde dijitalizasyon süreci hız kazanmıştır. Ancak yakın tarihe kadar çok az sayıda üniversitede bilgisayara erişim olanağı bulunmuştur. Bu teknolojik araçlar erişilebilir

fiyatlarda satışa sunulmaya başlanınca yükseköğretim kurumları ve akademisyenler de erişim olanağı bulmuşlardır. Bu şekilde başlayan yükseköğretimde dijital dönüşüm sürecinin ilk yararı akademisyenlerin makalelerini zaman-mekan-maliyet tasarrufu yaparak yazmalarının önünü açmış olmasıdır. Bu sayede akademisyenler çeşitli platformlardan birbirleriyle erişim olanağı yakalamıştır. Akademik yayınların sanal ortama aktarılması neticesinde bilgiye erişim de kolaylaşmış ve bilgi daha hızlı yaygınlaşmaya başlamıştır. Küresel düzeyde yayınlanmaya başlayan elektronik akademik dergiler yükseköğretimde dijital dönüşüm sürecinin ilk meyvelerinden birisi olarak değerlendirilmektedir. Dünyada yükseköğretim sisteminin dijital dönüşüm süreci 1990'lı yıllarda daha radikal reformların gerçekleştirilmesiyle yeni bir döneme girmiştir. Bu dönem özellikle yükseköğretim sistemlerinin birbirleriyle uyumlu işlemlerini hedefleyen Avrupa Birliği (AB) Bologna Süreci dikkat çekmektedir. AB Bologna Süreci'nde tek tip yükseköğretimden ziyade çeşitlilik ve birlik arasında denge kurulması hedeflenmiştir. Burada dikkat çeken bir diğer nokta da üniversitelerin kendilerine özgü niteliklerinin korunarak karşılaştırılabilir bir hüviyette bulunmalarının vurgulanmasıdır (Funamori, 2016: 489). Nitekim 1999 yılında şeffaflık, hareketlilik ve tanınırlık ilkeleri temelinde başlatılan Bologna sürecine Türkiye 2001 yılından itibaren üyedir. Ayrıca Japonya'da başlatılan dönüşüm sürecinin başlangıç itibarıyla dijital dönüşüm araçlarının yükseköğretimde kullanılmasına yönelik olduğu görülmektedir.

Türkiye'de dijital dönüşüm söylemi çok da eski tarihlere dayanmamaktadır. Gerek dünyadaki gelişmeler gerekse toplumsal talepler neticesinde kamu sektöründe birtakım reform eğilimleri gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda 2018 yılında yürürlüğe giren “1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” uyarınca “Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi” kurulmuştur (R.G. 10.07.2018-30474). Dijital Dönüşüm Ofisi, tüm paydaşlarla ortaklaşa çalışarak dijital dönüşümün gerçekleştirilmesine öncülük etmektedir[‡].

Her ne kadar 2018 yılından sonra “Dijital Türkiye” projesi Türkiye'nin dijital dönüşümü için kullanılmaya başlansa da eğitim ve öğretimde dijital dönüşümün Türkiye gündemine resmî olarak girdiği yıl 2016'dır (Nuroğlu ve Nuroğlu, 2018: 1538). 2019 yılına gelindiğinde ise YÖK dijital dönüşümü ana hedeflerinden biri olarak açıklamıştır. Özellikle açıklanan bu hedefle birlikte dijital dönüşüm araçlarının yükseköğretimde eğitim altyapısının güçlendirilmesinde kullanılmasının yanında ders müfredatlarının da bu doğrultuda düzenlenmesine yönelik adımlar atılması dikkat çekicidir. Özerk yapıda bulunan ve dijital dönüşümün etkilerine kayıtsız kalamayan üniversitelerin Türkiye'deki kamu yönetimi lisans programları müfredatlarında “temel bilgi ve iletişim teknolojileri ilgili ders başlıkları” ve “e-Devlet içeriğine sahip ders başlıkları” bulunurken; ilgili proje ile “dijital okur-yazarlık” derslerinin de eklenmeye başlandığı görülmektedir.

3.2. “Dijitalleşen YÖK” Projesi ve İçeriği

YÖK'ün dijital dönüşümü amacıyla belirlenen hedefler de bu yolda yapılması gerekenleri açıkça ortaya koymaktadır. YÖK'ün belirlediği bazı hedefler şunlardır[§]:

- ✓ “Öğrenme Yönetim Sistemi” ağı oluşturularak derslerin sanal ortama taşınması,
- ✓ Üniversitelerde açık bir akademik arşivin kurulması,
- ✓ Açık eğitim kaynaklarının oluşturularak bilgiye erişimin kolaylaştırılması,
- ✓ Dijital ders içeriklerinin makalelerle zenginleştirilmesi,
- ✓ Dijital rekabet açısından daha iyi konuma gelmesidir.

Projenin “sanal uygulamalı ders sınıfları, açık veri, açık erişim, büyük veri, uzaktan eğitim, çevrimiçi eğitim ve çevrimiçi kurslar” gibi dijital uzantıları da bulunmaktadır. YÖK bu konudaki ilk adımını, dijital dönüşüm projesini özellikle üniversitelerde “dijital-okur yazarlık” dersi verilmesi ile duyurmuştur. Bu proje kapsamında pilot üniversiteler^{**} belirlenmiştir. Belirlenen pilot üniversitelere 2019 yılında “dijital-okur yazarlık” dersi eklenmiştir. Bu doğrultuda, ilk etapta yaklaşık olarak 40 binden fazla öğrenciyi ve 3 binden fazla akademisyeni ilgilendiren bu proje ile internet teknolojileri, sosyal ağlar, bulut bilişim, bilişim etiği, geleceğin teknolojileri, teknoloji, hayat boyu öğrenme, toplum ve insan gibi konularda eğitimler verileceği duyurulmuştur. Bu proje YÖK koordinasyonunda Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

Üniversitelerin kamu yönetimi bölümleri de bu gelişmelerden ve dijital dönüşümden etkilenmektedir. Bilişim teknolojileri konusunda iyi eğitilmemiş kişilerin ilerleyen yıllarda devlet otoritelerine personel olarak

[‡] <https://cbddo.gov.tr/hakkimizda/>, (erişim tarihi: 01.12.2024).

[§] YÖK Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Tanıtım toplantısı (yok.gov.tr), (erişim tarihi: 02.12.2024).

^{**} Bu pilot üniversiteler şunlardır: “Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Munzur Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Siirt Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi ve Bingöl Üniversitesi”.

girmelerinin kamusal hizmet sunumunda aksaklıklara neden olabileceği düşünülmektedir. Bu durumla paralel birtakım problemlerin de doğabileceği varsayılmaktadır. Bu problemler arasında vatandaşların devlet otoritelerine olan güveninin sarsılması, kamusal hizmetlere internet ortamından erişimlerinin önünde bir engel çıkması, ülkenin dünyayla olan dijital rekabetinde aksaklıkların ortaya çıkabileceği öngörülmektedir. Bu olası olumsuz durumların gerçekleşmemesi ve/veya varolan olumsuzlukların giderilmesinde üzerinde durulması esas olan konunun eğitim-öğretim konusu olduğu bu çalışmanın temel çıkış noktası ve varsayımdır. Varsayım doğrultusunda yapılacak bu analiz çalışması ile doğrudan alanın bilişim ve dijital dönüşüm eğitim durumunun tespitine katkıda bulunulacağı; dolaylı olarak ise kamusal hizmet sunumunda ortaya çıkabileceği öngörülen bazı olumsuz durumların temelinde yatan eğitim-öğretim konusuna dikkat çekilebileceği düşünülmektedir.

Ayrıca belirtmek gerekirse, bu projenin nihai amacı dünyada dijital rekabet açısından da daha iyi bir duruma gelinmesidir. “Uluslararası Yönetim Geliştirme Enstitüsü (IMD)” tarafından yapılan “dünya dijital rekabet sıralaması” 2024 verilerine göre 67 ülke arasında Türkiye genel sıralamada kendisine 55. sırada yer bulmuştur. IMD’nin belirlediği üç ana faktör (bilgi, teknoloji ve geleceğe hazır olma) ile dokuz alt faktör bulunmaktadır. Bilgi ana faktörü altında yer alan üç alt faktörden biri de eğitim ve öğretim faktörüdür. IMD’nin eğitim ve öğretim alt faktörü genel sıralamasında Türkiye 67 ülke arasında 64. sırada yer almaktadır (IMD, 2024). IMD’nin “dünya dijital rekabet sıralaması”nda son sıralarda yer alan Türkiye’nin bu doğrultuda adım atmaya başlaması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

3.3. Türkiye’deki Kamu Yönetimi Lisans Müfredatlarında Dijital Dönüşüm ve Dijitalleşen YÖK Projesi Görünümü

Kamu hizmetlerinde verimliliğin sağlanması ancak ve ancak yeni teknolojilerin kullanılması ve bireylerin bilinçlendirilmesi için dijital dönüşüme ilişkin eğitiminin verilmesi ile mümkün görünmektedir. Bu durum beraberinde yeni gelecek olan sistemleri kullanacak personel ve bu personelleri idare edip yönlendirebilecek iyi yöneticiler yetiştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de ilk adımları atılmış olan “Dijital Türkiye” hedefinde yetkin ve nitelikli personelleri yetiştirecek olan bölüm ise kamu yönetimi bölümleridir. Bu bölümlerin müfredatlarının da bu doğrultuda sürekli olarak güncellenmesi de dönüşümün temelini oluşturmaktadır.

Türkiye’deki “siyaset bilimi ve kamu yönetimi” ve “kamu yönetimi” bölümleri çalışma kapsamında “kamu yönetimi bölümleri” ismi ile “YÖK Lisans Atlas”^{††} üzerinden incelenmiştir. YÖK Lisans Atlas’tan yapılan sorgulama neticesinde çıkan sonuçlara ve Türkiye’deki kamu yönetimi bölümlerinin hem devlet hem de vakıf üniversiteleri sayılarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1: Türkiye’de Kamu Yönetimi Lisans Bölümü Olan Üniversite Sayısı

TOPLAM ÜNİVERSİTE SAYISI	KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ OLAN ÜNİVERSİTE SAYISI			
208	DEVLET	101		
	VAKIF	26		
	TOPLAM	127		
Kamu Yönetimi Bölüm Sayısı	Devlet	20	Vakıf	3
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm Sayısı	Devlet	81	Vakıf	23

Kaynak: YÖK Lisans Atlas verileri baz alınarak yazar tarafından hazırlanmıştır.

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Türkiye’de bulunan üniversitelerin çoğunda kamu yönetimi bölümlerinin olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Türkiye’de 2025 yılı itibariyle toplam 75 vakıf üniversitesi olduğu düşünüldüğünde, vakıf üniversiteleri içinde kamu yönetimi bölümlerinin bulunma oranı ise %34 seviyelerindedir. 2025 yılı itibariyle Türkiye’deki devlet üniversiteleri içinde kamu yönetimi bölümlerinin bulunma oranı ise %78 seviyelerindedir. Totalde ise kamu yönetimi bölümlerinin bulunma oranı %61 seviyelerindedir.

Kamu yönetimi bölümleri lisans düzeyinde incelendiğinde, kamu yönetimi eğitimi veren 127 üniversite bulunmasına rağmen 166 tane bölüm bulunmaktadır. Bunun nedeni ise kimi üniversitelerin farklı ilçe, fakülte veya aynı ilçe-fakültede farklı dillerde birden fazla bölümün bulunuyor olmasıdır.

Temel bilgi ve iletişim teknolojileri dersleri güncel verileri analiz edildiğinde ise derslerin genellikle üniversitelerin birinci sınıf müfredatında bulundukları görülmektedir. Temel bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili ders başlıkları Tablo 2’de verilmiştir.

^{††}<https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php> (erişim tarihi: 02.02.2025).

Tablo 2: Temel Bilgi ve İletişim Teknolojileri İle İlgili Ders Başlıkları

Bilgi iletişim teknolojileri	Bilgi teknolojilerine giriş
Bilgisayar becerileri ve uygulamaları	Bilgisayar donanım ve işletim sistemleri
Bilgisayar kullanımı	Bilgisayar paket programı kullanımı
Bilgisayar teknolojileri	Bilişim teknolojileri
Enformatik ve bilgisayar	Kamu bilgi teknolojileri
Temel bilgi teknolojileri	Temel bilgisayar bilimleri

Kaynak: Ders bilgi paketlerinden alınan veriler doğrultusunda yazar tarafından hazırlanmıştır.

Temel bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili derslerde genel olarak office programlarının kullanımı, bilgisayar kullanma becerilerinin geliştirilmesi, yazılım öğrenme gibi genel konular bulunmaktadır. Genel amaç bilişim teknolojilerinin etkin kullanılmasıdır.

Tablo 3: Temel Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile İlgili Derslerin Bölüm Bazında Dağılımı

Bölüm	Devlet	Vakıf	Toplam
Kamu Yönetimi	16	0	16
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	60	18	78

Kaynak: Ders bilgi paketlerinden alınan veriler doğrultusunda yazar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 3'ten de görüleceği üzere, kamu yönetimi programı olan 20 devlet üniversitesinin 4'ünde (Harran Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi) temel bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili dersler bulunmamaktadır. Kamu yönetimi bölümü olan devlet üniversitelerinde %80 seviyelerinde bu derslerin olduğu görülmektedir. Kamu yönetimi programı bulunan 3 vakıf üniversitesinin (Doğu Akdeniz Üniversitesi, İstanbul Aydın ve Yeditepe Üniversiteleri) ise bu alanda müfredatta dersleri bulunmaktadır.

Çalışmada siyaset bilimi ve kamu yönetimi programı bulunan 81 devlet üniversitesinin 16'sında temel bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik derse rastlanmamıştır. Siyaset bilimi ve kamu yönetimi programı bulunan 81 devlet üniversitesinin yaklaşık %79'unda bu derslerin bulunduğu saptanmıştır.

Siyaset bilimi ve kamu yönetimi programı bulunan 23 vakıf üniversitesinin ise sadece 2'sinde (Altınbaş Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi) bu alana yönelik derslerin bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca belirtmek gerekirse bu derslerin bulunmadığı tüm üniversitelerde e-Devlet ile ilgili de herhangi bir dersin olmadığı saptanmıştır.

Çalışma neticesinde ulaşılan veriler ışığında, bilişim teknolojileri dersi bulunmayan siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü devlet üniversiteleri şunlardır: Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (İngilizce), Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Yalova Üniversitesi. Erişim sorunu yaşandığından dolayı belirsiz olan üniversiteler ise Aksaray Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'dir.

Kamu yönetimi bölümleri bulunan toplam 127 üniversitenin 18'inde temel bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili derslerin müfredatta bulunmaması kamu hizmetlerinin dijitalleştiği günümüzde önemli bir handikap olarak görülmektedir. Ancak kamu yönetimi bölümlerinin bulunduğu üniversitelerin yaklaşık %79'unda bu ilgili teknolojilere yönelik dersler lisans ders müfredatlarında yer almaktadır.

Çalışma kapsamında hem dünyada hem de Türkiye'de son yıllarda önem arz eden bilişim eğitimi ile ilgili müfredatta farklı isimde derslerin olduğu görülmüştür. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarının zaman-mekan ve maliyet tasarrufu sağladığı e-Devlet uygulamalarının kamu yönetimi bölümleri lisans müfredatına ne kadar yansıdığının analiz edilmesi de önemli görülmektedir. 2025 yılında kamu yönetimi bölümlerinde e-Devlet içeriğine sahip dersleri olan bölümlerin sayısı Tablo 4'te ayrıntılı bir şekilde gösterilmektedir.

Tablo 4: 2025 Yılı İtibariyle Kamu Yönetimi Bölümlerinde e-Devlet İçeriğine Sahip Derslerin Analizi

Kamu Yönetimi Bölümlerinde e-Devlet İçeriğine Sahip Derslerin Analizi	
Yıl	2025
Toplam	34
Derslerin Nitelik Bazında Dağılımı	
Devlet	28
Vakıf	6
Derslerin Bölüm Bazında Dağılımı	
Kamu Yönetimi Bölümü	6
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü	28

Kaynak: YÖK Atlas 2025 yılı verileri baz alınarak yazar tarafından hazırlanmıştır.

2025 yılı itibariyle “e-Devlet” alanında ders bulunan üniversite sayısı 34’tür. Kamu yönetimi bölümleri bulunan üniversiteler içinde “e-Devlet” alanında ders bulunan üniversitelerin oranı yaklaşık %30’dur.

Bu 34 dersin 28 tanesi (5 tanesi kamu yönetimi bölümü + 23 tanesi siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü) devlet üniversitelerinin, 6 tanesi de (1 tanesi kamu yönetimi bölümü + 5 tanesi siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü) vakıf üniversitelerinin 2020-2025 yılı ders müfredatında bulunmaktadır. Ayrıca belirtmek gerekirse bu derslerin genellikle seçmeli olup 3. veya 4. sınıf ders müfredatında bulunduğu görülmektedir.

Ayrıca e-Devlet içeriğine sahip 34 dersin yalnızca 4 tanesi üniversitelerin müfredatında “zorunlu” ders olarak görülmektedir. Ancak aktif olarak hangi üniversitelerde bu derslerin okutulduğu çalışma sınırlılıkları nedeniyle tam bilinmemektedir. Bunun yanı sıra e-Devlet içeriğine sahip ama başlığında “e-Devlet” bulunmayan derslerin bulunduğu üniversiteler de bulunmaktadır. Başlığında “e-Devlet” bulunan dersler aşağıdaki Tablo 5’te gösterilmektedir.

Tablo 5: E-Devlet İçeriğine Sahip Olan Ders Başlıkları

Bilgi Toplumu ve e-Devlet	E-Devlet Uygulamaları
Kamu Yönetiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı ve e-Devlet	Belediyecilikte e-Devlet Uygulamaları
E-Devlet Teknolojileri ve Kullanım	E-Devlet
E-Devlet ve E-Yönetişim	Kamu Bilgi Teknolojileri ve e-Devlet
Bilgi İletişim Teknolojileri ve e-Devlet	

Kaynak: Ders bilgi paketlerinden alınan veriler doğrultusunda yazar tarafından hazırlanmıştır.

2019 yılından itibaren “Dijitalleşen YÖK” söylem ve projesi ile hareket eden YÖK’ün bu doğrultuda gerçekleştirdiği ilk proje üniversitelerde “dijital okur-yazarlık” dersi açılmasına yönelik olduğu görülmektedir. Ancak Türkiye’de projeye dahil edilen üniversitelerin her bölümünde bu dersin açılmadığı da görülmektedir. Nitekim çalışma neticesinde kamu yönetimi bölümlerinde dijital okuryazarlık dersi bulunan sadece 9 üniversite olduğu görülmüştür. Bu 9 dersin ise 3’ü seçmeli 6’sı zorunlu ders kapsamındadır. Derslerin genel olarak birinci ve ikinci sınıf ders müfredatında bulunduğu görülmüştür. Ayrıca kamu yönetimi bölümlerinin olduğu hiçbir vakıf üniversitesinde “dijital okur-yazarlık” dersine rastlanmamıştır. Vakıf üniversiteleri daha çok finansal okuryazarlık, bilgisayar okuryazarlığı, dijital okuryazarlık gibi derslere ağırlık vermiştir. Ancak öğrencilerin dijital becerilerinin artırılması için dijital okur-yazarlık dersleri gerekli görülmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel yetiştiren kamu yönetimi bölümlerinde bu eksikliğin giderilmesi elzem görünmektedir. Bu eksiklik giderildiği vakit Türkiye’de kamu hizmetlerine internetten erişim oranının, son IMD verilerinde belirtilen %50 seviyelerinin çok daha üzerine çıkacağı da düşünülmektedir.

4. SONUÇ

“Dijital Türkiye” söylemine 2019 yılı itibariyle YÖK de “Dijitalleşen YÖK” söylemi ile dahil olmuştur. Hayata geçirilmeye çalışılan bu proje, üniversitelerin teknoloji altyapısının geliştirilmesinden dünyayla rekabete açılmasına, akademisyenlerden öğrencilere kadar tüm üniversite paydaşlarını etkilemiş ve etkilemeye de devam edeceği benzetilmektedir.

Çalışma neticesinde temel bilgi ve iletişim teknolojileri ilişkin müfredatta yeteri kadar ders olmadığı saptanmıştır. Olan derslerin ise pek çoğunun zorunlu dersten ziyade seçmeli ders olması bilişim teknolojileri eğitiminin başarısı açısından düşündürücü olmuştur. Toplamda 127 kamu yönetimi lisans bölümlerinin 20’sinde temel bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili dahi dersin olmadığı görülmüştür. Bu derslerin çoğunun ise birinci veya ikinci sınıf müfredatında yer aldığı belirlenmiştir. Üniversitelerin özellikle üçüncü ve dördüncü sınıf dönemlerinde alan derslerinin daha yoğunlukta olduğu düşünüldüğünde bilişim teknolojilerinin alana çok da dahil edilmediği sonucu çıkmaktadır. Daha çok bu dersler hazırlık veya başlangıç aşamalarında seçmeli olarak müfredatlarında yer almaktadır.

Dijital dönüşümün etkilerine kayıtsız kalamayan üniversitelerin Türkiye’deki kamu yönetimi lisans programları müfredatlarında “temel bilgi ve iletişimle ilgili ders başlıkları” ve “e-Devlet içeriğine sahip ders başlıkları” bulunurken; ilgili proje ile “dijital okur-yazarlık” derslerinin de eklenmeye başlandığı görülmektedir. Araştırma neticesinde bu derslerin farklı isim ve kombinasyonlarda verildikleri saptanmıştır. Derslerin içeriğinin ne olduğu veya derslerin aktif olup olmadığı konusu ise araştırma sınırlılıkları arasındadır. Bu konuda gelecekte Türkiye’de kamu yönetimi lisans programları müfredatlarında dijital dönüşümün yansımalarına yönelik derinlikli araştırmaların yapılabilmesi beklenmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarına zaman-mekan ve maliyet tasarrufu sağlayan e-Devlet’in kamu yönetimi bölümleri lisans müfredatına ne kadar yansıdığı da çalışma kapsamında ele alınmıştır. Bu araştırma neticesinde ise 127 kamu yönetimi lisans bölümlerinin sadece 34 tanesinde “e-Devlet” başlığına ve içeriğine sahip dersin bulunduğu tespit edilmiştir. Proje başlangıcından itibaren aradan geçen yaklaşık 6 senede Türkiye’deki kamu yönetimi bölümlerinde e-Devlet ile ilgili derslerin nispeten de olsa artması olumlu bir gelişme olarak karşılanabilir.

2019 yılından itibaren “Dijitalleşen YÖK” söylemiyle hareket eden YÖK’ün üniversitelerde “dijital okur-yazarlık” derslerinin açılmasına yönelik atmış olduğu adımın kamu yönetimi bölümlerinin geneline yayılamadığı saptanmıştır. Çalışma neticesinde toplam 127 kamu yönetimi lisans bölümlerinde dijital okuryazarlık dersi bulunan sadece 9 üniversite olduğu saptanmıştır. Bu 9 dersin ise 3’ü seçmeli 6’sı zorunlu ders kapsamındadır. Ayrıca bu derslerin de genel olarak birinci ve ikinci sınıf ders müfredatında bulunduğu tespit edilmiştir. Hiçbir vakıf üniversitesinde ise “dijital okur-yazarlık” dersine rastlanmamıştır. Burada dikkat çeken konuların başında, YÖK’ün kendi belirlediği ve “Dijitalleşen YÖK” projesiyle üniversitelerden istekte bulunduğu konular gelmektedir. Bu durumun yükseköğretimi tek tip yapıya sokması gibi bir tehlikeyi beraberinde getirdiği tartışmalarına yol açmaktadır. Başka bir deyişle merkezi yönetime bağlı bir kurum olan YÖK’ün dijitalleşme söylemiyle özerk bir yapıda bulunan üniversitelerden belli bir alanda ders açmasını istemesi ve ders müfredatına müdahil olması tartışmalı bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü müfredatta böyle bir isteğin olması tepeden inme imalarında bulunulup tartışmalara yol açmaktadır. Yürütülen bu “tek tip müfredat” ve “tepeden inme müfredat” tartışmaları aklımıza “kurumsal eşbiçimcilik” baskısını getirmektedir. Çünkü bu kuramda örgütlerin yapısının ve davranışlarının birbirlerine doğru yaklaşarak homojenleşmesi, örgütlerin çevreden ve kurumlardan gelen baskılar sonucunda iş ve eylemlerini belirlemek istemesi söz konusudur. İşte bu noktada örgütler rakiplerine uyum sağlamaya yönelmektedir. Bu durum da kurumsal eşbiçimliliğin üç mekanizmasının (zorlayıcı, normatif-kuralcı ve taklitçi kurumsal eşbiçimlilik) birbirine karışmasıyla sonuçlanabilir (DiMaggio ve Powell, 1983: 150). Üniversitelerde de yeterli alt yapı sağlanmadan dijitalleştirilmeye çalışılması, dijital okur-yazarlık derslerinin açılmasının teşvik edilmesi (nitekim “Dijitalleşen YÖK” projesi ile önce pilot üniversiteler seçildi ardından diğer üniversiteler teşvik edilerek projeye katılmaları için çağrıda bulunulmuştur) hem zorlayıcı hem de taklitçi kurumsal eşbiçimcilik baskısını hatırlatmaktadır. Nitekim çalışmada Duderstadt’ın (2001: 58) yükseköğretimde dijital dönüşümün başarılı olabilmesi için öngörülerde bulunduğu belirtilmiştir. Bu öngörüler arasında, “kurumsal anlayış” faktörü altında, eğitimin öğrenci merkezli olması ve müfredatların üniversitelerin öğretmek istediğinden ziyade öğrencilerin öğrenmek istediği üzerine kurulması da yer almaktadır. Duderstadt’ın yükseköğretimde dijital dönüşümün başarı öngörüsü faktörü ile DiMaggio ve Powell’in (1983: 150) kurumsal eşbiçimlik baskısına dair düşüncesinin örtüştüğü düşünülmektedir.

Çalışma neticesinde IMD gibi dünya geneli dijital rekabet araştırmaları da dikkate alındığı zaman Türkiye’nin bireylerde ve hanelerde internete erişim oranının nüfusa oranla AB ortalamasından fazla olsa da dijital eğitim öğretimde dünya rekabet sıralamasında son basamaklarda yer aldığı saptanmıştır. Ayrıca Türkiye’deki kamu yönetimi lisans eğitim durumu incelendiğinde dijital okuryazarlığın henüz düşük olduğu görülmektedir. Bu noktada kariyer planlaması konusunda yetkili olan Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi’ne önemli görev ve sorumluluklar düştüğü düşünülmektedir. Nitekim Ofis tarafından hazırlanma yetkisi bulunan bir planlamanın Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından YÖK aracılığıyla üniversitelerin de ihtiyaç duyduğu bölümlerde alana uygun yetkin insan yetiştirmeye yönelik bilişim, dijital dönüşüm ve dijital okuryazarlık derslerinin ders müfredatlarına eklenebilme yetkisi bulunmaktadır. Bu sayede diğer paydaşları da ihtiyacın olduğu alanlarda müfredat belirleme sürecine dahil ederek durumun meşruiyeti sağlanabilecektir. Ayrıca bu meşruiyetin yukarıda değindiğimiz üniversiteler üzerindeki kurumsal eşbiçimcilik baskısını nispeten de olsa kırabileceği, Duderstadt’ın (2001: 58) ise öngördüğü kurumsal faktör anlayışını etkileyebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, (R.G. 10.07.2018-30474).

Ataş, H. ve Gündüz, S. (2019). “Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm”. İ. E. Çelik (Ed.). *Dijital Dönüşüm Ekonomik ve Toplumsal Boyutuyla*. Gazi Kitabevi, Ankara.

DiMaggio, P. J. ve Powell, W. W. (1983). “The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields”, *American Sociological Review*, 48(2): 147-160.

Duderstadt, J. J. (2001). The Future Of The University İn The Digital Age. Proceedings of the American Philosophical Society, 145(1), 54-72.

Funamori, M. (2016). “The Impact of the Digital Age on Higher Education: Beyond Transformation from the Physical Space to the Digital Sphere”. *2016 5th IIAI International Congress on Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI)*. 10-14 Temmuz 2016, Kumamoto, Japonya, s. 486-491.

Gümüsoğlu, K. E. (2017). Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 3(4), 30-42.

IMD (2024). *IMD World Digital Competitiveness Ranking 2024*. IMD World Competitiveness Center, İsviçre

Karaca, İ. ve Karaca, N. (2021). *2023 Vizyon Belgesi'nin Dijitalleşme Açısından İncelenmesi*. Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi, 5(1), 1-8.

Lapteva, A. V., and Efimov, V. S. (2016). New generation of universities. University 4.0. Humanities and Social Sciences, 9(11), 2681-2696.

Margaryan, A., Littlejohn, A., and Vojt, G. (2011). Are Digital Natives A Myth Or Reality? University Students' Use Of Digital Technologies. Computers and Education, 56(2), 429- 440.

Nuroğlu, E. ve Nuroğlu, H. H. (2018). “Türkiye ve Almanya'nın Sanayide Dijital Dönüşümü: Yol Haritaları ve Şirketlerin Karşılaştırması”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Endüstri Dergisi*, 4(23): 1537–1560.

Toffler, A. C. (1971). Learning to Live with Future Shock. College and University Business, 51(3), 55-70.

Yaman, M., Bilgin, A. ve Çakır, E. (2020). “Dijital Çağda Kamu Yönetimi Lisans Müfredatları: Türkiye Üzerine Bir İnceleme”. *Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisi*, 2(1): 41-60.

İnternet Kaynakları

<https://cbddo.gov.tr/dijital-tr/> (erişim tarihi: 02.05.2025).

<https://cbddo.gov.tr/hakkimizda/>, (erişim tarihi: 01.12.2024).

YÖK Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Tanıtım toplantısı (yok.gov.tr), (erişim tarihi: 02.12.2024).

<https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-anasayfa.php> (erişim tarihi: 02.02.2025).